

Strasbourg 10.2.2026
COM(2026) 71 final

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN
KOMITEALLE**

Verkkokiusaamisen torjumista koskeva toimintasuunnitelma

Vahvalla yhteistyöllä turvallisempi verkkoympäristö

1. Johdanto

”Tämä toiminta ei ole hyväntekeväisyyttä. Mutta siitä syntyy riskejä ja haittoja, joiden kanssa vanhemmat joutuvat elämään joka päivä. Verkkokiusaamista. Yllyttämistä itsensä vahingoittamiseen. Verkossa toimivia saalistajia. Riippuvuutta aiheuttavia algoritmeja. Meidän tehtävänä on suojella seuraavaa sukupolvea.”

Puheenjohtaja von der Leyenin puhe lasten suojelusta digiaikakaudella järjestetyssä korkean tason tapahtumassa vuonna 2025

Digitalisaatio on muuttanut yhteiskuntaa radikaalisti. Se on tuonut lapsille ja nuorille runsaasti uusia mahdollisuuksia kehittää osaamistaan ja luovuuttaan. EU:n nuorista 97 prosenttia [käyttää internetiä päivittäin](#), ja 15–24-vuotiaiden [eniten käyttämä tietolähde](#) on sosiaalinen media (65 prosenttia). Sosiaalisen median alustat, tekoälytyökalut, videopelit, viestisovellukset ja verkkoyhteisöt auttavat luomaan yhteyksiä ja edistävät vuorovaikutusta.

Näihin alustoihin liittyy kuitenkin myös riskejä, kuten altistuminen verkossa toimiville saalistajille tai itsensä vahingoittamiseen yllyttämiseksi, riippuvuutta aiheuttaville algoritmeille, vaarallisille verkkohaasteille ja verkkokiusaamiselle.

Perusoikeudet, [lapsen oikeudet mukaan lukien](#), ovat olennainen osa EU:n arvopohjaa, ja niitä on noudatettava sekä verkossa että sen ulkopuolella. Lapsilla ja nuorilla on oikeus etsiä turvallisesti tietoa, oppia, luoda yhteyksiä ja tulla aktiivisiksi yhteiskunnan jäseniksi. Digitaalisen maailman vapauksien ja mahdollisuuksien säilyttämisen rinnalla meidän on huolehdittava siitä, että lapsia ja nuoria suojellaan määrätietoisesti ja että he saavat mahdollisuuden vaikuttaa itseään koskeviin asioihin. Digiaikakauden mahdollisuuksia ei saa vesittää käyttäytymisellä, joka nöyryyttää, sulkee pois tai vahingoittaa.

Verkkokiusaaminen heikentää luottamusta ihmisiin ja vahingoittaa itsetuntoa. Se sulkee ihmisiä yhteisöjen ulkopuolelle ja rajoittaa heidän mahdollisuuttaan käyttää kykyjään. Se vaarantaa yhteisen tavoittemme luoda EU:n lapsille ja nuorille elinvoimainen ja osallistava digitaalinen Eurooppa.

Lapset ja nuoret altistuvat verkkokiusaamiselle pääasiassa sosiaalisen median kanavilla. Saatavilla on myös yhä enemmän näyttöä siitä, että altistuminen sopimattomalle verkkosisällölle aiheuttaa lapsille ja nuorille pysyvää haittaa. EU:lla on jo kattava [lainsäädäntö- ja politiikkakehys](#) lasten suojelemiseksi ja heidän toimintamahdollisuuksiensa lisäämiseksi verkossa. Tärkein sen välineistä on [digipalvelusäädös](#).

Kuten unionin tilasta vuonna 2025 pidetyssä puheessa ilmoitettiin, puheenjohtaja von der Leyen kuulee asiantuntijoita tarpeesta ottaa Euroopassa käyttöön sosiaalisen median ikärajoitukset verkkoon liittyvien riskien vuoksi. Suosituksia odotetaan kesään 2026 mennessä. Useat jäsenvaltiot harkitsevat toimia, joilla sosiaalisen median käytölle asetettaisiin täytäntöönpanokelpoiset alaikärajat sekä vanhempien suostumusta ja valvontaa koskevia vaatimuksia. Tähän liittyviin toimenpiteisiin kuuluvat muun muassa sosiaalisen median käytön ikärajan asettaminen samalle tasolle kuin digitaalisen suostumuksen ikäraja, alaikäisten käyttäjien tilien asettaminen oletusarvoisesti yksityisiksi ja ratkaisujen kehittäminen nimetöntä iän todentamista varten.

Ikärajoja koskeva EU:n tason koordinoitu toimintamalli auttaisi varmistamaan, että kaikki EU:n alueella asuvat lapset saavat yhtäläisen suojan, ja estämään digitaalisten sisämarkkinoiden oikeudellisen pirstaloitumisen. Asiantuntijapaneelin työ rakentaa pohjaa ikärajoja koskevalle koordinoitulle, mahdollisesti lainsäädäntöön perustuvalla EU:n toimintamallilla ja tukee näyttöön perustuvaa tiedotuskampanjaa, jonka tarkoituksena on antaa vanhemmille tietoa siitä, miten he voivat hallita lastensa pääsyä verkkosisältöihin.

Lisäksi komission puheenjohtaja on kuullut nuorten näkemyksiä aiheesta nuorisoasioiden neuvoo-antavan ryhmän välityksellä. Komissio pilotoi jäsenvaltioiden kanssa käyttäjäystävällistä ja yksityisyyttä suojaavaa [iäntodentamismenetelmää](#), josta on tarkoitus tulla viitestandardi iän todentamiselle verkossa. Euroopan parlamentti on [kehottanut](#) ottamaan EU:ssa käyttöön yhdenmukaisen digitaalisen ikärajan, joka olisi sosiaalisen median, videonjakoalustojen ja tekoälykumppanien käytön osalta 16 vuotta. Käyttö kuitenkin sallittaisiin 13–16-vuotiaille vanhempien suostumuksella.

Komissio käynnistää myös EU:n laajuisen tutkimuksen sosiaalisen median ja liiallisen ruutuajan vaikutuksista nuorten hyvinvointiin ja mielenterveyteen, jotta aiheesta voidaan aloittaa näyttöön perustuvia keskusteluja.

Verkossa lapset altistuvat kuitenkin yhä verkkokiusaamiselle, joka on vakava uhka ja jonka torjuminen edellyttää koordinoituja toimia EU:n ja kansallisella tasolla. Ensisijainen vastuu sisäänrakennetun teknisen turvallisuuden varmistamisesta on verkkoalustoilla. Samalla verkkokiusaamisen torjunta edellyttää yhteistyötä kaikilla hallinnon tasoilla, sääntely- ja lainvalvontaviranomaiset mukaan lukien, sekä koko yhteiskunnan kattavaa lähestymistapaa, johon osallistuvat vanhemmat, asiaankuuluvat ammattiryhmät, kuten opetus- ja kasvatusalan ammattilaiset, kansalaisyhteiskunta ja nuoret itse.

Kuten [komission poliittisissa suuntaviivoissa 2024–2029](#) ilmoitettiin, komissio ryhtyy päättäväisesti toimiin yleistyvän verkkokiusaamisen torjumiseksi laatimalla verkkokiusaamisen torjumista koskevan kohdennetun toimintasuunnitelman, joka esitetään tässä tiedonannossa. Toimintasuunnitelma koskee pääasiassa lapsia ja nuoria. Lisäksi siinä otetaan huomioon, että tietyt ryhmät ovat muita haavoittuvampia. Monet ehdotetuista toimista auttavat kuitenkin suojaamaan myös muita verkon käyttäjiä verkkokiusaamiselta.

Komissio täydentää digipalvelusäädöstä kaikilla käytössään olevilla välineillä sen varmistamiseksi, että verkkoalustat kantavat täyden vastuunsa verkkokiusaamisen havaitsemisesta ja torjumisesta. Se tukee kaikkia jäsenvaltioita EU:ssa saatavilla olevien parhaiden käytäntöjen käyttöönotossa, jotta ne voivat torjua verkkokiusaamista mahdollisimman tuloksellisesti. Lisäksi komissio pyrkii entistä määrätietoisemmin varmistamaan, että aihetta koskeva tieto saavuttaa kaikki yhteiskunnan tasot, ja lisäämään tietoisuutta siitä, millaisissa tilanteissa on kyse verkkokiusaamisesta, miten sitä voidaan ehkäistä ja miten uhreja voidaan tukea.

Tällä toimintasuunnitelmalla komissio kehottaa jäsenvaltioita, alue- ja paikallisviranomaisia, verkkoalustojen tarjoajia, kansalaisyhteiskuntaa, oppilaitoksia, perheitä sekä lapsia ja nuoria sitoutumaan yhteiseen tavoitteeseen, jotta voidaan varmistaa, että verkkoympäristöt ovat turvallisia, kaikkia kunnioittavia, osallistavia ja kannustavia. Komissio haluaa koko unionin

nousevan yhdessä puolustamaan kaikkien lasten ja nuorten henkistä hyvinvointia ja ihmisarvoa.

2. Verkkokiusaaminen: taustaa

Verkkokiusaaminen vaikuttaa lapseen kaikkialla: 18,3 prosenttia maailman lapsista on joutunut pikaviestien, sosiaalisen median julkaisujen, sähköpostien tai tekstiviestien välityksellä tapahtuvan verkkokiusaamisen kohteeksi. Verkkokiusaamisen välineenä käytetään sekä tekstejä että audiovisuaalisia sisältöjä, kuten verkossa jaettuina [kuvia tai videoita](#).

Noin [joka kuudes](#) 11–15-vuotias eurooppalainen nuori ilmoittaa joutuneensa verkkokiusaamisen uhriksi ja noin joka kahdeksas myöntää kiusanneensa muita verkossa. [Verkkokiusaamisen kohteeksi joutuneiden nuorten](#) määrä kasvoi vuosina 2018–2022 poikien osalta neljänneksellä ja tyttöjen osalta lähes neljänneksellä. Verkkokiusaaminen on viiden viime vuoden aikana ollut [yleisin syy](#), jonka vuoksi nuoret ovat ottaneet yhteyttä Safer Internet -keskusten auttaviin puhelimiin.

Toimintasuunnitelmaa varten kuultiin 6 443:aa vastaajaa 12–17-vuotiaiden ikäryhmästä. Vastaukset kertoivat [verkkokiusaamiselle altistumisen yleisyydestä](#): joka neljäs 12–17-vuotias lapsi ja teini-ikäinen on ollut verkkokiusaamisen kohteena, ja useampi kuin joka kolmas ilmoitti todistaneensa verkkokiusaamista.

2.1 Mitä verkkokiusaaminen on?

Digitaalitekniikat ovat lisänneet mahdollisuuksia yhteydenpitoon, mutta ne ovat myös voimistaneet verkkoriskejä, kuten sosiaalista syrjäyttämistä, viharikoksia, häirintää, nöyryyttämistä ja hyväksikäyttöä, jotka voivat ylittää fyysiset rajat ja jatkaa kellon ympäri.

Tätä toimintasuunnitelmaa varten komissio luo pohjaa **yhteiselle käsitykselle verkkokiusaamisesta**:

Verkkokiusaamisella tarkoitetaan **digitaalitekniikan avulla tapahtuvaa toimintaa, jonka ensisijaisena tarkoituksena tai seurauksena on erityisesti lasten tai nuorten toistuva tai jatkuva nöyryyttäminen, sosiaalinen syrjäyttäminen, hyväksikäyttö, ahdistelu tai vahingoittaminen.**

Toiminnan toistumista pidetään kiusaamisen ja verkkokiusaamisen [keskeisenä piirteenä](#). Se ilmenee myös uhriin kohdistuvina jälkivaikutuksina. Uhri voi joutua pelkäämään, että kertaluonteista tapausta ryhdytään jakamaan verkossa toistuvasti, mikä pitkittää traumaa ja johtaa uudelleen uhriksi joutumiseen ilman alkuperäisen tekijän suoraa osallisuutta.

Valtasuhteiden epätasapaino on kiusaamisessa keskeinen tekijä. Verkossa se voi kuitenkin saada uudenlaisia ilmenemismuotoja. Perinteisessä kiusaamisessa valtasuhteiden epätasapaino liittyy usein fyysisiin ominaisuuksiin, sosiaaliseen asemaan tai ryhmänormeihin. Verkkokiusaamisessa epätasapaino syntyy myös digitaalisiin vaikutusmahdollisuuksiin ja taitoihin, teknologian saatavuuteen ja sisältöjen hallintaan liittyvistä eroista.

Verkkokiusaamiseen on vaikeaa puuttua, koska sitä voi esiintyä yksityisillä laitteilla milloin ja missä tahansa eikä tekijä ole tilanteessa fyysisesti läsnä. Lisäksi kiusaamista tapahtuu myös yksityisillä kanavilla.

Yleisimpiä verkkokiusaamisen muotoja ovat ilkeät tai loukkaavat kommentit, huhujen levittäminen ja kiusallisten tai nöyryyttävien julkaisujen jakaminen verkossa.

Verkkokiusaaminen voi saada enemmän vahinkoa aikaan kuin perinteinen kiusaaminen, mikä johtuu anonymiteetistä, yleisön laajuudesta ja siitä, että yksityisviestejä on mahdollista lähettää milloin tahansa. Lisäksi verkkoympäristöt etäännyttävät moraalista normeista, vähentävät empatiaa ja poistavat estoja ja tällä tavoin madaltavat kynnyksiä aloittaa kiusaaminen.

Haitallinen sisältö voi jäädä verkkoon lopullisesti. Se voi olla saatavilla ja uudelleenjaettavissa jatkuvasti, tai levitä nopeasti jopa ympäri maailman, mikä lisää haittoja, aiheuttaa uudelleen uhriksi joutumista ja vaikeuttaa toipumista. Nämä tekijät on otettava huomioon, jotta tuki olisi tuloksellista. Verkko laajentaa potentiaalista yleisöä ja mahdollistaa kiusaamisen ulottumisen fyysisestä ympäristöstä verkkoympäristöön tai päinvastoin.

Nopeasti etenevän digitaalisen kehityksen myötä muiden vahingoittamiseen käytetyt ympäristöt ja välineet muuttuvat jatkuvasti. Kehitykseen mukautumiseksi myös verkkokiusaamisen havaitsemisessa ja torjunnassa olisi käytettävä uusinta teknologiaa.

Tekoäly voi auttaa verkkokiusaamisen havaitsemisessa, mutta samalla tekoälyn, erityisesti generatiivisen tekoälyn, lisääntyvä hyödyntäminen ja integrointi verkkosovelluksiin ja -palveluihin lisää verkkokiusaamisen riskejä ja välineitä tai jopa luo uusia. Esimerkiksi syvävääreännökset ovat yleistyneet, ja niiden avulla luodaan enenevässä määrin myös karkean seksualisoivia kuvia, joiden uhreiksi joutuvat pääasiassa naiset ja tytöt, myös verkkokiusaamistapauksissa. Syvävääreännösten avulla toteutetusta kiusaamisesta tulee rikos silloin, kun luodaan kuvia, joissa on kyse lapsiin kohdistuvasta seksuaaliväkivallasta tai sukupuolittuneesta verkkoväkivallasta. Syvävääreännösten käyttö on tuonut mukanaan uusia haittaulottuvuuksia ja voi paitsi vahingoittaa mainetta, myös synnyttää psyykkisiä traumoja muun verkkokiusaamisen tavoin. Siksi näitä uusia riskejä on seurattava ja niihin on puututtava kiireellisesti EU:n tasolla.

Verkkokiusaamisessa voi olla kyse myös viharikoksesta silloin, kun se perustuu vihaan tai kun siihen liittyy väkivaltaan ja vihaan yllyttämistä ja kun se kohdistetaan yksilöön tiettyjen suojeltujen ominaisuuksien perusteella. [Neuvoston puitepäätöksen 2008/913/YOS](#) mukaan jäsenvaltioiden on säädettävä rangaistavaksi julkinen yllyttäminen väkivaltaan tai vihaan, joka kohdistuu rodun, ihonvärin, uskonnon, syntyperän taikka kansallisen tai etnisen alkuperän mukaan määräytyvään ihmisryhmään tai tällaisen ryhmän jäseniin. Lisäksi siinä edellytetään, että jäsenvaltiot varmistavat, että rasistisiin tai muukalaisvihamielisiin vaikuttimiin perustuviin rikoksiin sovelletaan oheisseuraamuksia.

Verkkokiusaaminen voi täyttää lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston sekä lapsipornografian torjumisesta annetussa [direktiivissä 93/2011](#) tarkoitetun lapsen kohdistuvan seksuaaliväkivallan tunnusmerkit.

Naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumisesta annetun [direktiivin \(EU\) 2024/1385](#) mukaan jäsenvaltioiden on varmistava, että sukupuoleen perustuva verkon kautta väkivaltaan tai vihaan yllyttäminen on rikosoikeuslainsäädännössä rangaistavaksi säädetty teko. Direktiivissä säädetään rangaistavaksi myös muut, usein verkkokiusaamisen yhteydessä tapahtuvat verkkoväkivaltarikokset, kuten intiimin tai manipuloidun materiaalin suostumukseton jakaminen, verkkovainoaminen ja verkkohäirintä. Direktiivi sisältää säännöksiä myös laittoman verkkoväkivaltamateriaalin nopean poistamisen mahdollistamiseksi.

2.2 Verkkokiusaamisen riskille alttiina olevat ryhmät

Verkkokiusaamista esiintyy erityisesti **kouluikäisten lasten ja nuorten** keskuudessa, etenkin silloin, kun he alkavat käyttää internetiä enemmän.

Tytöt ja nuoret naiset altistuvat seksistiselle ja naisvihamieliselle kiusaamiselle, ja esimerkiksi [suostumukseton intiimien kuvien](#) ja [karkean seksuaalisovien syvävääreännösten jakaminen](#) vaikuttavat heihin suhteettomasti.

Haavoittuvassa asemassa olevat ryhmät altistuvat verkkokiusaamiselle suhteettomasti, sillä kiusaaminen voidaan kohdistaa yksilöihin sillä perusteella, että heidän katsotaan kuuluvan tällaisiin ryhmiin.

Pienituloisten kotitalouksien lapset ovat [alttiimpia](#) verkkokiusaamiselle muihin saman ikäryhmän lapsiin verrattuna.

Myös **vammaiset lapset ja nuoret** kokevat muita ryhmiä [useammin verkkokiusaamista](#), seksuaalinen ja sukupuoleen perustuva väkivalta mukaan lukien. Jotkut ovat jopa joutuneet poistumaan verkkoympäristöistä kokonaan jatkuvan häirinnän vuoksi.

Etnisiin ja uskonnollisiin vähemmistöihin kuuluvilla henkilöillä, maahanmuuttajilla ja pakolaisilla on kohonnut riski joutua rasistisen tai syrjivän kiusaamisen uhriksi. Esimerkiksi [romanit ja muut rodulliset tai etniset vähemmistöt](#) ovat erityisen alttiita järjestelmälliseen syrjäyttämiseen liittyvälle verkkohäirinnälle ja laittomalle vihapuheelle, ja [juutalaisista eurooppalaisista](#) 90 prosenttia kertoo kokeneensa antisemitismiä verkossa viime vuoden aikana.

Hlbtqi+ -henkilöistä 63 prosenttia on usein kohdannut [hlbtqi+ -yhteisöön](#) kohdistuvaa väkivaltaista verkkosisältöä. Lisäksi 11 prosenttia kertoo joutuneensa loukkaavien tai uhkaavien kommenttien kohteeksi verkossa viime vuoden aikana, ja kaksi kolmasosaa on kokenut naurunalaiseksi saattamista tai häirintää koulussa.

Tässä toimintasuunnitelmassa esitetyillä toimilla tuetaan verkkokiusaamisen torjuntaa riippumatta siitä, keneen kiusaaminen kohdistuu. Edellä esitetyt tasa-arvonäkökohdat otetaan huomioon täytäntöönpanossa, jotta toimien vaikutukset olisivat mahdollisimman tehokkaita.

2.3 Verkkokiusaamisen vaikutukset

Verkkokiusaamisella voi olla vakavia ja pitkäaikaisia seurauksia sekä yksilöille että koko yhteiskunnalle. Lyhyellä aikavälillä verkkokiusaaminen voi olla ensimmäinen askel kohti vakavampaa rikollisuutta tai hyväksikäyttöä, myös seksuaalista hyväksikäyttöä.

[Verkkokiusaamisen uhreilla](#) on kohonnut riski kärsiä ahdistuneisuudesta, masennuksesta ja yksinäisyydestä. Myös itsensä vahingoittamisen ja itsetuhoisuuden riski on heidän keskuudessaan suurempi, ja he ovat muita alttiimpia ongelmakäyttäytymiselle, kuten haitallisten selviytymiskeinojen omaksumiselle. Verkkokiusaamisen uhrit voivat myös itse ryhtyä kiusaamaan verkossa, vaikka vain yrittääkseen välttää joutumasta uhrin rooliin. Näiden syiden vuoksi tilanteeseen on reagoitava tiedostavalla ja lapsiystävällisellä tavalla.

Verkkokiusaaminen voi myös heikentää koulumenestystä, ja -hyvinvointia sekä rapauttaa kouluilmapiiriä. Tällä voi olla pitkän aikavälin vaikutuksia koulutus- ja urapolkuihin sekä opiskelijoiden yleiseen hyvinvointiin ja tyytyväisyyteen.

Lapsiin ja nuoriin kohdistuvat vaikutukset voivatkin aiheuttaa kauaskantoisia seurauksia koko yhteiskunnalle ja pahentaa olemassa olevaa eriarvoisuutta.

3. Tulevat toimet

Verkkokiusaamisen torjumiseksi tarvitaan vahvempia, johdonmukaisempia ja koordinoitumpia EU:n toimia, jotta voidaan parantaa ennaltaehkäisyä, lisätä digitaalista lukutaitoa edistäviä toimia sekä parantaa ja yksinkertaistaa kiusaamisesta ilmoittamista ja uhreille annettavaa tukea kaikkialla unionissa. Visiomme on Eurooppa, jossa jokainen lapsi ja nuori voi kasvaa ilman verkkokiusaamisen uhkaa niin, että hänen ihmisarvoaan suojellaan, ja menestyä eurooppalaisia arvoja kunnioittavassa digitaalisessa maailmassa. Näiden tavoitteiden tukemiseksi toimintasuunnitelma perustuu kolmeen toisiinsa liittyvään pilariin: koordinoitu EU:n lähestymistapa, ennaltaehkäisy ja tietoisuuden lisääminen, kiusaamisesta ilmoittaminen ja uhrien tukeminen.

Tällä toimintakehotuksella on yleisen mielipiteen tuki: [yli yhdeksän kymmenestä EU:n kansalaisesta](#) on sitä mieltä, että viranomaisten on kiireellisesti ryhdyttävä toimiin lasten suojelemiseksi verkkokiusaamiselta. Tätä suunnitelmaa varten järjestetystä [julkisesta kuulemisesta](#) saadut tulokset kertovat vahvasta tuesta kouluissa ja opettajankoulutuksessa järjestettävälle digitaalisen lukutaidon ja empatian vahvistamiseen tähtääville ohjelmille sekä uhreille tarkoitettujen ilmoitusvälineiden ja tukipalveluiden parantamiselle.

3.1 Pilari I: Koordinoitu EU:n toimintatapa suojeleluun

Komissio aikoo hyödyntää kaikkia nykyisten politiikka- ja oikeudellisten välineiden mahdollisuuksia ja tutkia, kuinka verkkokiusaamisen torjunta voidaan sisällyttää tuleviin aloitteisiin. Lisäksi **jäsenvaltioita kehoitetaan laatimaan yhteisten tavoitteiden pohjalta tehokkaita kansallisia toimenpiteitä ja rakentamaan yhdennetty ja hyvin toimiva ekosysteemi verkkokiusaamisen torjumiseksi.**

Digipalvelusäädös on edelleen keskeinen osa täytäntöönpanotoimia. Sen mukaan alaikäisten käytettävissä olevien verkkoalustojen tarjoajien on varmistettava alaikäisten korkeatasoinen yksityisyys- ja turvallisuus niiden palvelussa.

Lisäksi alaikäisten suojelua verkossa koskevissa [digipalvelusäädökseen liittyvissä suuntaviivoissa](#) esitetään toimenpiteet, jotka verkkoalustojen tarjoajien olisi otettava käyttöön tämän velvoitteen noudattamiseksi. Niihin kuuluvat muun muassa asianmukaiset toimenpiteet, joilla vähennetään alaikäisten riskiä altistua haitalliselle sisällölle esimerkiksi suunnitteleamalla alaikäisten etujen mukaisia suosittelujärjestelmiä, tai haitalliselle käyttäytymiselle, mukaan lukien kontakteihin liittyville riskeille, jotka syntyvät vuorovaikutuksesta muiden lasten kanssa. Verkkokiusaamisen uhrien suojelemiseksi suuntaviivat sisältävät ohjeita myös toimenpiteistä käyttäjien valvonnan ja vaikutusvallan lisäämiseksi, lapsiystävällisistä ilmoitusmekanismeista ja valituksen tekemiseen käytettävistä välineistä sekä sisällön moderoinnista sen jäsenvaltion virallisilla kielillä, jossa palvelu tarjotaan. Lisäksi digipalvelusäädöksessä edellytetään, että verkkoalustojen tarjoajat ottavat käyttöön helppokäyttöisiä ja käyttäjäystävällisiä mekanismeja, joiden avulla kaikki käyttäjät, myös alaikäiset, voivat ilmoittaa laittomasta sisällöstä, esimerkiksi tietyistä laittoman vihapuheen muodoista tai lapsiin kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistavasta materiaalista. Kansallisesta lainsäädännöstä riippuen myös verkkokiusaamisen muodot voivat olla laittomia. Palveluntarjoajien on tehtävä päätöksiä nopeasti sen jälkeen, kun ne ovat vastaanottaneet tällaisia ilmoituksia.

Tätä toimintasuunnitelmaa hyödynnetään alaikäisten suojelua verkossa koskevien digipalvelusäädökseen liittyvien suuntaviivojen tulevassa uudelleentarkastelussa ja päivittämisessä. Suuntaviivat voisivat erityisesti auttaa verkkoalustojen tarjoajia kehittämään tehokkaampia ilmoitusvälineitä, esimerkiksi parantamalla niiden näkyvyyttä, teknistä saavutettavuutta ja kielijärjestelyjä, ja ottamaan käyttöön teknologioita, joiden avulla verkkokiusaamiselle altistumista voidaan ehkäistä tuloksellisella tavalla. Ohjeet voisivat myös auttaa palveluntarjoajia suunnittelemaan asianmukaisia toimenpiteitä alaikäisten ilmoituksiin reagoimiseksi. Toimenpiteisiin voisi kuulua esimerkiksi olla käyttäjien tukeminen sellaisten tietojen tallentamisessa, joita voidaan käyttää todisteena.

Digipalvelusäädöksessä säädetään myös mahdollisuudesta käyttää niin sanottuja [luotettuja ilmoittajia](#). Luotetut ilmoittajat ovat asiantuntijayhteisöjä, joiden tekemät ilmoitukset on asetettava etusijalle. Näillä säännöksillä voidaan tukea myös verkkokiusaamisen torjumista, sillä luotetut ilmoittajat voivat omalta osaltaan puuttua laittoman verkkokiusaamissisällön jakamiseen. Komissio antaa luotettuja ilmoittajia koskevia suuntaviivoja, joiden tarkoituksena on selvittää niiden roolia laittoman sisällön, myös verkkokiusaamisen, torjunnassa. Ohjeissa selvennetään myös verkkoalustojen tarjoajien velvoitteita luotettujen ilmoittajien tekemien ilmoitusten osalta.

Verkkokiusaamista voi tapahtua myös verkossa olevan audiovisuaalisen sisällön kautta. [Audiovisuaalisia mediapalveluja koskevassa direktiivissä](#) vahvistetaan yleiset vaatimukset alaikäisten suojelemiseksi sisällöltä, erityisesti verkkosisällöltä, joka voisi vaikuttaa haitallisesti heidän fyysiseen, henkiseen tai moraaliseen kehitykseensä. Tällainen haitallinen sisältö kattaa myös verkkokiusaamiseksi katsottavan sisällön. Audiovisuaalisia mediapalveluja koskevassa direktiivissä edellytetään, että videonjakoalustat toteuttavat asianmukaisia

toimenpiteitä, joilla pyritään varmistamaan, etteivät alaikäiset pääse käsiksi haitalliseen sisältöön. Näihin kuuluvat esimerkiksi sisältöstandardien sisällyttäminen käyttöehtoihin tai järjestelmät sisällön suodatusta ja arviointia varten. Lisäksi jäsenvaltioilla on velvollisuus panna audiovisuaalisia mediapalveluja koskeva direktiivi täytäntöön ihmisarvoa suojelevalla tavalla. Direktiivin meneillään olevassa arvioinnissa ja uudelleentarkastelussa arvioidaan, miten tuloksellisesti videonjakoalustat ovat soveltaneet näitä sääntöjä ja onko digipalvelusäädös huomioon ottaen tarpeen lisätä toimia alaikäisten suojelemiseksi haitalliselta verkkosisällöltä, verkkokiusaaminen mukaan lukien.

Tekoällysäädöksessä kielletään tekoälyjärjestelmät, joilla manipuloidaan tai johdetaan ihmisiä harhaan käyttämällä hyväksi heidän ikäänsä liittyviä haavoittuvuuksia tarkoituksena vääristää heidän käyttäytymistään, mistä aiheutuu huomattavia haittoja. Näillä kielloilla voidaan ehkäistä myös verkkokiusaamista. Komissio on hyväksynyt kiellettyjä tekoälyyn liittyviä käytäntöjä koskevat suuntaviivat, joilla helpotetaan yhdenmukaista ja tuloksellista täytäntöönpanoa kaikkialla unionissa. Tekoällysäädöksessä vahvistetaan myös avoimuusvaatimuksia, mukaan lukien velvoite ilmoittaa käyttäjille, että he ovat vuorovaikutuksessa tekoälyn kanssa, ja merkitä selkeästi tekoälyn tuottama tai manipuloima sisältö, kuten syvävääreännökset, jottei ihmisiä johdeta harhaan.

Näitä toimenpiteitä on lisäksi täydennettävä keräämällä tietoa verkkokiusaamisesta. Verkkokiusaamista koskeva tiedonkeruu on tällä hetkellä vaihtelevaa, minkä vuoksi sen suuntauksista eri jäsenvaltioissa on vaikeaa saada kattavaa käsitystä. Vastauksena julkisessa kuulemisessa esitettyyn pyyntöön komissio aikoo helpottaa yhdenmukaisten ja vertailukelpoisten tietojen keruuta verkkokiusaamisesta kaikkialla EU:ssa esimerkiksi antamalla ohjeita, kuten yhteiset puitteet ja indikaattorit tiedonkeruuta varten, ja käynnistämällä EU:n laajuisia kyselytutkimuksia Better Internet for Kids -alustan kautta yhteistyössä muiden lasten ja nuorten osallistumista edistävien mekanismien kanssa. Safer Internet -keskusten verkostolle osoitetaan riittävät resurssit, jotta se voi ottaa hoitaakseen nämä lisätehtävät ja jotta voidaan turvata työn jatkuvuus pitkällä aikavälillä.

Komissio aikoo

1. laajentaa verkkokiusaamisen torjuntaa koskevia toimia **alaikäisten suojelua koskevien digipalvelusäädökseen liittyvien suuntaviivojen uudelleentarkastelun** yhteydessä keskittymällä erityisesti toimiin, joilla ehkäistään altistumista haitalliselle sisällölle ja parannetaan verkkoalustojen ilmoitusjärjestelmiä – suunnitteilla vuodelle **2026**,
2. antaa luotettuja ilmoittajia koskevat digipalvelusäädökseen liittyvät suuntaviivat, joilla selvennetään niiden roolia laittoman sisällön, myös verkkokiusaamissisällön, torjunnassa – **vuoden 2026 toiseen neljänneksen mennessä**,
3. arvioida tapoja puuttua videonjakoalustoilla tapahtuvaan verkkokiusaamiseen meneillään olevan **audiovisuaalisia mediapalveluja koskevan direktiivin arvioinnin ja uudelleentarkastelun** yhteydessä – **vuoden 2026 kolmanteen neljänneksen mennessä**,

4. **edistää kiellettyjä tekoälykäytäntöjä koskevien tekoälysäädöksen säännösten tuloksellista täytäntöönpanoa**, myös siltä osin kuin niitä käytetään verkkokiusaamiseen, tekoälyneuvoston sisäisen koordinoinnin avulla ja kiellettyjä tekoälykäytäntöjä koskevissa komission suuntaviivoissa annettujen ohjeiden pohjalta – **vuoden 2026 kolmannelta neljänneksestä alkaen**,
5. **edistää tekoälysäädöksen avoimuusvelvoitteiden tuloksellista täytäntöönpanoa muun muassa tekoälyn tuottaman sisällön merkitsemistä koskevilla käytännösäännöillä**, joilla pyritään tukemaan tekoälysäädöksen avoimuusvelvoitteiden noudattamista tekoälyn tuottaman sisällön merkitsemisen osalta, verkkokiusaamiseen käytettävä sisältöä mukaan lukien – **vuoden 2026 kolmannelta neljänneksestä alkaen**.

Jäsenvaltioita kehoitetaan

1. laatimaan **kiusaamisen, myös verkkokiusaamisen, torjumiseksi kattavia kansallisia suunnitelmia** EU:n lapsen oikeuksien verkoston tuella [yhdenmukaisesti lastensuojelujärjestelmistä annettujen komission tiedonannon ja suosituksen mukaisesti](#),
2. hyödyntämään tässä toimintasuunnitelmassa esitettyä yhteistä käsitystä verkkokiusaamisesta **yhdenmukaisten ja vertailukelpoisten tietojen keräämiseksi verkkokiusaamisesta** komission tuella Safer Internet -keskusten verkoston ja Better Internet for Kids -alustan kautta ja tekemään yhteistyötä verkkokiusaamisen torjumista koskevien yhteisten normien edistämiseksi kaikkialla EU:ssa.

3.2 Pilari II: Ennaltaehkäisy ja tietoisuuden lisääminen

Paras tapa torjua verkkokiusaamista on toimia ennen kuin kiusaamista tapahtuu. Verkkokiusaamisen ehkäiseminen alkaa hyvinvointia tukevien digitaalisten käytäntöjen omaksumisesta varhaisesta iästä alkaen. Lapsille, nuorille ja aikuisille on annettava taitoja ja varmuutta, jotta he voivat puhua verkossa esiintyvistä riskeistä ja tunnistaa ne. On myös tärkeää puuttua taustalla vaikuttaviin asenteisiin, jotka voivat johtaa haitalliseen käyttäytymiseen verkossa.

Jotta ennaltaehkäisytoimet olisivat tehokkaita, niihin on otettava mukaan sivustakatsojat, saman ikäryhmän lapset tai nuoret, tekijät, vanhemmat ja muut huoltajat, opettajat ja kasvattajat ja laajempi kouluyhteisö kaikkien asiaankuuluvien toimijoiden, erityisesti kansalaisjärjestöjen, tuella. Tätä kannatti 62 prosenttia julkiseen kuulemiseen vastanneista, ja he korostivat tarvetta tukea opettajille ja kasvattajille, lainvalvontaviranomaisille ja sosiaalityöntekijöille annettavaa täydennyskoulutusta.

Ennaltaehkäisyä ja tietoisuuden lisäämistä koskevia aloitteita olisi toteutettava myös epävirallisissa ja arkioppimisen oppimisympäristöissä, kuten nuorisokeskuksissa, urheiluseuroissa ja yhteisöissä, joissa lapset ja nuoret viettävät suuren osan ajastaan. Tällaisiin

aloitteisiin olisi sisällytettävä myös kaikenlaisen syrjinnän ehkäiseminen ja torjuminen synergiassa EU:n tasa-arvostrategioiden kanssa.

Digitaalikasvatusta ja digilukutaitoa tarvitaan yhä enemmän, jotta navigointi verkkoympäristöissä olisi turvallista ja vastuullista. Kun lapset ja nuoret saavat tietoa kunnioituksen ja vastuullisuuden merkityksestä digiympäristössä, tahallisesti tai tahattomasti aiheutetut haitat voivat vähentyä. Tämä vastaa myös naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumisesta annetussa direktiivissä tarkoitettua ennaltaehkäisevää toimenpidettä.

Lapset ja nuoret – myös ne, joilla on erityistarpeita, sekä vammaiset tai haavoittuvassa asemassa olevat lapset ja nuoret – olisi otettava aktiivisesti mukaan suunnittelemaan ja toteuttamaan vaikutusmahdollisuuksia lisääviä, osallistavia ja esteettömiä valistustoimia, jotka rikkovat verkkokiusaamiseen liittyvän vaikenemisen kulttuurin.

Komissio asettaa EU:n tasolla saataville erilaisia ennaltaehkäisy- ja tiedotusvälineitä, jotka on kehitetty yhteistyössä lasten ja nuorten, vanhempien, opettajien ja kasvattajien, mielenterveysalan ammattilaisten ja jäsenvaltioiden sekä kansalaisjärjestöjen kanssa.

Komissio päivittää osana digitaalisen koulutuksen toimintasuunnitelmaa (2021–2027) [opettajille ja kasvattajille tarkoitettuja ohjeita disinformaation torjumisesta ja digilukutaidon edistämisestä](#) koulutuksen avulla. Lisäksi, kuten [eurooppalaista demokratian kilpeä koskevassa tiedonannossa](#) ilmoitettiin, päivityksissä otetaan huomioon tekoälyn ja sosiaalisen median kehitys ja niihin sisältyy verkkokiusaamista koskevia opetusmateriaaleja ja aktiviteetteja, joissa on kiinnitetty huomiota osallisuuteen ja monimuotoisuuteen. Lisäksi komissio laatii EU:lle kansalaistaitojen viitekehysten sekä suuntaviivat kansalaiskasvatuksen vahvistamiseksi kouluissa.

Digilukutaito, verkkokiusaamisen ehkäiseminen ja digitaalinen hyvinvointi ovat keskeisinä aiheina myös digitaalisen koulutuksen ja osaamisen tulevaisuutta koskevassa vuoden 2030 etenemissuunnitelmassa. Vuoteen 2030 ulottuvalla etenemissuunnitelmalla pyritään varmistamaan, että nuoret saavat tukea hyvinvointia tukevien verkkokäytäntöjen omaksumisessa ja opastusta digitaalisten laitteiden vastuulliseen käyttöön sekä luokkahuoneissa että niiden ulkopuolella.

Digilukutaitoa koskeva komission työ perustuu Erasmus+ -ohjelman ja Euroopan solidaarisuusjoukkojen, Euroopan kouluopetusalan ja eTwinning-hankkeen puitteissa toteutettaviin aloitteisiin. Komissio lisää osana kiusaamiseen, myös verkkokiusaamiseen, liittyvien opetusmateriaalien näkyvyyttä pysyvästi osana Euroopan kouluopetusalan toimintaa. Vuoden 2026 Erasmus+ -ehdotuspyynnön myötä kouluhyvinvointia vahvistetaan parantamalla kiusaamisen ja verkkokiusaamisen torjumista koskevien aloitteiden tukemista ja seuranta ja kannustamalla niiden laatimiseen.

Lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan torjumista edistävä EU:n verkosto edistää lapsille annettavaa koulutusta ja lasten tietoisuuden lisäämistä lapsiin kohdistuvasta seksuaaliväkivallasta. Se harkitsee myös aloitteita, joilla pyritään ehkäisemään verkkokiusaamisen kärjistymistä rikolliseksi toiminnaksi (esim. lapsiin kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistavan kuvamateriaalin levittäminen). Verkkokiusaamisen

ehkäisemistä tarkastellaan myös tulevassa EU:n toimintasuunnitelmassa lasten suojelemiseksi rikollisuudelta. Toimintasuunnitelmalla pyritään torjumaan johdonmukaisella ja kattavalla tavalla rikollisuuteen liittyviä riskejä, joita lapsiin kohdistuu verkossa ja sen ulkopuolella.

Better Internet for Kids (BIK) -alusta ja sen puitteissa toimiva Safer Internet -keskusten verkosto tarjoavat tukivälineitä lapsille, vanhemmille, opettajille ja kasvattajille sekä muille ammattilaisille EU:n (BIK-alusta) ja kansallisella (keskukset) tasolla. Näitä resursseja laajennetaan edelleen, jotta voidaan vahvistaa valmiuksia, tavoittaa useampia sidosryhmiä ja vastata uusiin verkkokiusaamiseen liittyviin haasteisiin.

Koska kouluilla on keskeinen rooli verkkokiusaamisen ehkäisemisessä, tiedotustoimia toteutetaan Safer Internet -keskusten ja BIK-alustan tuella kouluissa alkaen lukuvuoden alussa toteutettavasta vuosittaisesta Back-to-school-kampanjasta. Tarkoituksena on antaa opettajille ja lapsille koulutusmateriaalia, välineitä ja tietoa siitä, miten verkkokiusaamista voidaan ehkäistä ja miten siitä voi ilmoittaa.

Epävirallista ja arkioppimista varten tarkoitettuja verkkokiusaamista koskevia resursseja ja koulutusta on saatavilla eurooppalaisilla foorumeilla. Niihin kuuluvat muun muassa Euroopan nuorisoportaali, johon on koottu tietoa nuorten toimintamahdollisuuksista EU:ssa, kouluopetusyhteisön kohtaamispisteenä toimiva Euroopan kouluopetusalusta ja Oppisoppi, joka tarjoaa opettajille ja muille opetusalan ammattilaisille EU:n aloitteita koskevia resursseja ja välineitä.

Myös eri tapahtumissa, kuten Euroopan nuorisoviikolla ja Euroopan urheiluviikolla, on mahdollista nostaa esiin monenlaisia aiheita, myös verkkokiusaamisen torjumisen. EU:n urheilualan työsuunnitelman yhteydessä perustettu urheilussa esiintyvän vihapuheen torjuntaa edistävä avoimen koordinoitimenetelmän työryhmä laatii jäsenvaltioille ja sidosryhmille suosituksia, jotka koskevat koko urheiluympäristöä, myös verkon osalta. Työryhmän raportin odotetaan valmistuvan vuoden 2026 loppuun mennessä. Raportti sisältää suosituksia myös verkkokiusaamisen torjumiseksi.

Komissio aikoo

- 6. nostaa verkkokiusaamisen esiin opettajille ja kasvattajille tarkoitettujen disinformaation torjumista ja digilukutaidon edistämistä koskevien ohjeiden päivityksessä – vuoden 2026 toiseen neljännekseen mennessä,**
- 7. vahvistaa kansalaiskasvatusta kouluissa EU:n kansalaistaitojen kehyksen ja suuntaviivojen puitteissa – vuonna 2027,**
- 8. vahvistaa digitaalisia taitoja, verkkokiusaamisen ehkäisemistä ja digitaalista hyvinvointia vuoteen 2030 ulottuvan digitaalisen koulutuksen ja osaamisen tulevaisuutta koskevan etenemissuunnitelman avulla – vuoden 2026 kolmanteen neljännekseen mennessä,**

9. edistää verkkokiusaamisen ehkäisemistä tulevilla EU:n toimintasuunnitelmalla lasten suojelemiseksi rikoksilta – vuoden 2026 kolmanteen neljännekseen mennessä,
10. lisätä verkkokiusaamisen torjuntaan liittyviä esteettömiä resursseja ja koulutusta kouluja sekä epävirallista ja arkioppimista varten BIK-alustan, Safer Internet -keskusten, Euroopan nuorisoportaalien ja Euroopan kouluopetusalan kautta – vuoden 2026 toisesta neljänneksestä alkaen,
11. tukea urheilussa esiintyvän vihapuheen torjuntaa edistävän avoimen koordinoitimenetelmän työryhmän työtä sen laatiessa suosituksia verkkokiusaamisen torjumiseksi urheiluympäristössä – työryhmän raportti on määrä antaa vuoden 2026 viimeiseen neljännekseen mennessä.

Jäsenvaltioita kehoitetaan

3. tehostamaan verkkokiusaamisen ehkäisemistä ja varhaista tunnistamista antamalla selkeitä ohjeita ja koulutusta sidosryhmille, kuten opettajille ja kasvattajille, huoltajille ja lasten kanssa eri aloilla (esim. terveyden, urheilun, oikeuden, lainvalvonnan aloilla) työskenteleville ammattilaisille,
4. lisäämään lasten osallistumista toimintatapojen suunnitteluun ja lasten hyvinvointia koskevien toimien toteutukseen.

3.3 Pilari III: Ilmoittaminen ja kattava tuki

Verkkokiusaamisen uhreilla on oltava käytettävissään selkeät, luotettavat ja helppokäyttöiset kanavat, joiden kautta he voivat ilmoittaa verkkokiusaamisesta ja saada apua, myös silloin, kun kiusaaminen tapahtuu yksityisviestien välityksellä. Jotta tukitoimet olisivat tehokkaita, niiden on ulotuttava verkkokiusaamisen uhrien auttamista pidemmälle ja tavoitettava myös sivustakatsojat, tekijät, vanhemmat ja muut huoltajat sekä opettajat, kasvattajat ja muut kouluyhteisöön kuuluvat toimijat.

Komissio edistää yhdenmukaisten EU:n laajuisten käytäntöjen käyttöönottoa ilmoittamista ja uhrien tukemista varten. Verkkokiusaamisesta ilmoittamisen jälkeen uhrilla pitäisi olla mahdollisuus saada nopeasti monialaista tukea sekä verkossa että sen ulkopuolella. Tuen toteutukseen olisi otettava mukaan kaikki asiaan liittyvät viranomaiset kaikilla tasoilla, yksityiset toimijat, kansalaisjärjestöt, vanhemmat ja huoltajat sekä lapset ja nuoret itse.

Komissio tukee olemassa oleviin onnistuneisiin kansallisiin välineisiin, kuten ranskalaiseen 3018-sovellukseen, perustuvan verkkoturvallisuussovelluksen käyttöönottoa kaikissa jäsenvaltioissa useista kohdennetuista kuulemisista saamiensa tietojen pohjalta. Sovelluksen tarkoituksena on toimia turvallisena, käyttäjäystävällisenä ja luottamuksellisenä välineenä, jonka avulla lapset ja nuoret voivat

- i. ilmoittaa verkkokiusaamisesta helposti tukipalveluun,

- ii. **tallentaa ja toimittaa todistusaineistoa turvallisesti** kansallisten oikeudellisten kehysten mukaisesti ja
- iii. saada **räätälöityä apua ja päästä koordinoituja väyliä pitkin** esimerkiksi lainvalvontaviranomaisten, oppilashuollon ja lastensuojelun palveluihin.

Komissio tukee jäsenvaltioita tarvittaessa, jotta ne voivat

- i. **mukauttaa sovelluksen kansallisiin puitteisiin ja tarpeisiin** (esim. kääntäminen, brändin luominen, yhdistäminen asiaankuuluviin kansallisiin tukipalveluihin ja ilmoituspalveluihin) ja tarjota tarvittavat ominaisuudet muun muassa tietoturvallista ilmoittamista, kansallisen lainsäädännön mukaista todisteiden säilyttämistä ja luottamuksellisuuden varmistamista varten,
- ii. **varmistaa yhteentoimivuuden** olemassa olevien infrastruktuurien ja tukijärjestelmien kanssa ja
- iii. **tukea sovelluksen käyttöönoton edistämistä** jäsenvaltioiden ja käyttäjien keskuudessa sekä verkkoalustoilla.

Verkkoalustat ovat yhä velvollisia luomaan toimivat mekanismit ilmoituksia varten. Muun muassa näin ne voivat varmistaa, että alaikäisten suojelua koskevia digipalvelusäädöksen velvoitteita noudatetaan. Verkkoalustojen toimia täydennetään sovelluksella, joka asetetaan verkkoalustojen saataville, jotta ne voivat integroida sen omiin ilmoitus- ja käyttäjätukivälineisiinsä muun muassa sovellusrajapintojen avulla. Tällä tavoin parannetaan ilmoittamisen ja reagoinnin resurssitehokkuutta ja tuloksellisuutta.

Sovelluksen onnistuminen riippuu kansallisten viranomaisten tuesta ja jatkotoimista. Jäsenvaltioilla on tärkeä rooli sovelluksen hyödyistä tiedottamisessa ja sen varmistamisessa, että sovelluksen käyttöön on kytketty koordinoitu verkon ulkopuolinen tuki (esim. oikeudellinen, sosiaalinen, psykologinen ja kasvatuksellinen tuki). Sovelluksella pyritään luomaan positiivisia yhteisvaikutuksia jäsenvaltioissa vakiintuneessa käytössä olevien ilmoitusmekanismien kanssa. Näihin kuuluvat välineet, joilla ilmoitetaan lapsiin kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistavasta kuvamateriaalista ja naisiin kohdistuvasta väkivallasta verkossa, sekä EU:n, kansalliset ja kansainväliset auttavat puhelimet, erityisesti lasten auttavat puhelimet (116 111) ja kadonneita lapsia koskevat vihjepuhelimet (116 000).

Toimien täydentämiseksi muilla kuin lainsäädännöllisillä toimenpiteillä komissio hyväksyy vuonna 2026 uuden [uhrien oikeuksia koskevan EU:n strategian](#). Strategialla edistetään rakenteita, joilla voidaan varmistaa kohdennettu tuki (kuten pääsy terveysarviointiin tai emotionaalisen ja psykologisen tuen piiriin) ja suojelupalvelut lapsiuhreille, myös verkkorikollisuuden lapsiuhreille. Ne koskevat myös verkkokiusaamisen uhreja jäsenvaltioissa, joissa tällaiset teot on kansallisessa lainsäädännössä säädetty rangaistaviksi.

[Yleisen tietosuojasetuksen](#) mukainen oikeus saada henkilötiedot poistettua verkosta on erityisen merkityksellinen silloin, kun rekisteröity on antanut suostumuksensa lapsena eikä ehkä ole ollut täysin tietoinen asiaan liittyvistä riskeistä, mukaan lukien verkkokiusaamiseen liittyvät riskit. Komissio tukee edelleen tietosuojaviranomaisia lasten suojelemista edistävien

välineiden kehittämisessä, jotta voidaan suojata sosiaalisessa mediassa olevia tietoja ja estää tieto- tai tilivarkaudet ja varmistaa, että lapset pystyvät käyttämään oikeuksiaan.

Komissio aikoo

12. **tukea kansallisiin olosuhteisiin mukautetun helppokäyttöisen verkkoturvallisuussovelluksen käyttöönottoa kaikissa jäsenvaltioissa verkkokiusaamisesta ilmoittamisen helpottamiseksi synergiassa olemassa olevien ilmoitusmekanismien, kuten auttavien puhelinten ja vihjepalveluiden, kanssa ja tällä tavoin edistää monialaisen tuen tarjoamista sekä verkossa että sen ulkopuolella – vuoden 2026 kolmannelta neljänneksestä alkaen,**
13. **tukea lapsiuhreja ja verkossa tapahtuvien tekojen, myös verkkokiusaamisen, uhreja uhrien oikeuksia koskevalla EU:n strategialla – vuonna 2026.**

Jäsenvaltioita kehoitetaan

5. tarkastelemaan kansallisia puitteitaan **kansallisen verkkoturvallisuussovelluksen** käyttöönottamiseksi räätälöidyn tuen avulla ja **mukauttamaan sovellus kansallisiin olosuhteisiin** (esim. kääntäminen, brändin luominen, yhdistäminen asiaankuuluviin kansallisiin tukipalveluihin ja ilmoituslaitteisiin) olemassa olevia onnistuneita kansallisia välineitä hyödyntäen ja samalla varmistamaan keskeiset ominaisuudet, kuten tietoturvallinen ilmoittaminen, kansallisen lainsäädännön mukainen todisteiden säilyttäminen ja luottamuksellisuuden varmistaminen,
6. varmistamaan, että kansallisen verkkoturvallisuussovelluksen kautta tapahtuva ilmoittaminen integroidaan osaksi **kokonaisvaltaista ja hyvin toimivaa asianhallinta- ja tukiekosysteemiä**, johon kuuluu koordinoitu tuki verkon ulkopuolella (esim. oikeudellisen, sosiaalisen, psykologisen ja kasvatuksellisen tuen palvelut ja poliisi),
7. **asettamaan kansallinen verkkoturvallisuussovellus verkkoalustojen saataville, jotta ne voivat integroida sen omiin ilmoitus- ja käyttäjätukivälineisiinsä** muun muassa sovellusrajapintojen avulla, niin että ilmoittamisen ja reagoinnin resurssitehokkuus ja tuloksellisuus paranevat,
8. **edistämään kansallisen turvallisuussovelluksen laajaa käyttöönottoa ja käyttöä kaikkien asiaankuuluvien sidosryhmien keskuudessa,**
9. **edistämään välineitä, joita tietosuojaviranomaiset ovat kehittäneet lapsille kansallisilla kielillään, jotta nämä voivat myös itse suojautua verkkoriskeiltä, kuten verkkokiusaamiselta, tieto- tai tilivarkauksilta, huijausyrityksiltä ja seksuaaliselta kiristykseltä.**

4. Kansainvälinen tiedottaminen ja useiden sidosryhmien välinen yhteistyö

EU pyrkii turvaamaan lasten hyvinvoinnin ja oikeudet rajojensa sisällä ja samalla antamaan oman vahvan panoksensa siihen, että digitaalisesta ympäristöstä tulisi turvallisempi ja osallistavampi myös maailmanlaajuisesti. Turvallisempi internet -päivästä on tullut maailmanlaajuinen kampanja, jolla aktivoidaan sidosryhmiä tekemään yhteistyötä, jotta internetistä tulisi turvallisempi ja parempi paikka kaikille, erityisesti lapsille ja nuorille, ja lisätään tietoisuutta verkon keskeisistä haasteista ja suuntauksista sekä esiin nousevista huolenaiheista.

Alaikäisten suojeleminen ja heidän vaikutusmahdollisuuksiensa lisääminen verkossa on prioriteetti kaikkialla maailmassa. Tähän kontekstiin asettuu myös [EU:n kansainvälinen digitaalistrategia](#). Lisäksi EU osarahoittaa jäsenvaltioissa tarjottavia vihjepalveluita osana [INHOPE-verkoston](#) toimintaa, jonka tarkoituksena on torjua lapsiin kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistavan kuvamateriaalin levittämistä verkossa. Verkosto kattaa tällä hetkellä 57 vihjepalvelua ympäri maailman.

Komissio jatkaa verkkoturvallisuutta koskevaa yhteistyötä samanmielisten sääntelyviranomaisten kanssa, myös verkkokiusaamisen ehkäisemisen ja torjumisen osalta. Yhteistyö toteutetaan hallinnollisten järjestelyjen (tällä hetkellä esimerkiksi Yhdistyneen kuningaskunnan Ofcomin ja Australian eSafety-valtuutetun kanssa) ja digitaalisten kumppanuuksien (esimerkiksi Kanada, Singapore ja Intia) puitteissa.

Lisäksi EU edistää yhteistyötä verkkokiusaamisen torjumiseksi kansainvälisillä foorumeilla [digitaalisopimuksen](#) mukaisesti. YK:n järjestöt ovat kehittäneet ohjeita ja välineitä, joita voidaan käyttää hyvinä käytäntöinä ja vertailukohtina. Niitä ovat laatineet muun muassa Unicef (verkkosivustojen ja avoimen lähdekoodin sovellusrajapinnat), Kansainvälinen televiestintäliitto (suuntaviivat lasten suojelemiseksi verkossa) sekä lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa käsittelevä YK:n pääsihteerin erityisedustaja. EU tukee Unescon pyrkimystä toimia yhteistyössä sääntelyviranomaisten kanssa ja edistää verkkoalustojen sääntelyä koskevien Unescon suuntaviivojen toteuttamista käytännössä.

EU rahoittaa NDICI – Globaali Eurooppa -välineen kautta lapsille suunnattuja sekä verkossa että sen ulkopuolella järjestettäviä erityisiä tiedotus- ja suojeletukiohjelmiä EU:n ulkopuolisissa maissa, erityisesti ehdokas- ja naapurimaissa. EU tukee myös ehdokasmaiden ja mahdollisten ehdokasmaiden mukautumista EU:n sääntöihin osana liittymisprosessia ja edistää lasten ja nuorten verkkoturvallisuutta naapurimaissa vaihtamalla tietoja ja parhaita käytäntöjä Safer Internet Centre+ -ohjelman (SIC+) kautta.

5. Seuraavat vaiheet

Komissio seuraa toimintasuunnitelman kaikkien kolmen pilarin täytäntöönpanoa ja tekee tiivistä yhteistyötä jäsenvaltioiden, Safer Internet -keskusten ja muiden sidosryhmien kanssa. Edistymistä, haasteita ja hyviä käytäntöjä seurataan avoimella ja osallistavalla tavalla olemassa olevien välineiden, kuten vuotuisen BIK-toimien kartan (BIK Policy Map) ja Safer Internet -

keskusten raporttien avulla sekä asiantuntijafoorumien kautta tapahtuvalla säännöllisellä tietojenvaihdolla.

Komissio tekee yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa, jotta kansallisiin verkkokiusaamista koskeviin strategioihin tai toimintamalleihin voidaan sisällyttää seurantakehyksiä, joilla arvioidaan niiden täytäntöönpanoa, saavutettavuutta, osallistavuutta ja mukautuvuutta digitaalisiin kehityskulkuihin yhdessä lasten ja nuorten kanssa. Tulokset jaetaan EU:n tasolla keskinäisen oppimisen ja toimintatapojen yhdenmukaisuuden edistämiseksi. Niitä käytetään myös BIK+ -strategiaan ja digipalvelusäädökseen liittyvien aloitteiden päivittämisessä.

Komissio arvioi tätä toimintasuunnitelmaa vuonna 2029, myös kuulemalla lapsia ja nuoria.

6. Päätelmät

”Haluamme turvallisen verkkoympäristön lapsille, nuorille ja seuraavalle sukupolvelle, mutta se ei ole vielä toteutunut. Verkkoon liittyy ongelmia. Eivätkä ne ole vain tämän sukupolven ongelmia. Meidän on tehtävä verkkoympäristöistämme turvallisia, ja tarvitsemme siihen apua EU:lta. Jostain on aloitettava. Ja se on tehtävä nyt. Tulevaisuutta varten.”

– EU:n lasten osallistumisfoorumin lapsijäsenet

Lapset ja nuoret kääntyvät EU:n puoleen ja pyytävät apua verkkoympäristöjen turvallisuuden parantamiseksi heitä, heidän ikätovereitaan ja tulevia sukupolvia varten. Meidän on vastattava tähän haasteeseen kaikkialla unionissa. Lapset ja nuoret tarvitsevat suojelua ja vaikutuskeinoja riippumatta siitä, missä he asuvat.

Tämä toimintasuunnitelma, jonka tukena on jo ennestään vankka oikeudellinen ja politiikkatoimien EU-välineistö verkkohaittojen torjumiseksi sekä useiden eri sidosryhmien panos, auttaa rakentamaan turvallista, osallistavaa ja käyttäjän toimintamahdollisuuksia tukevaa digitaalista ympäristöä lapsille ja nuorille Euroopassa. Se täydentää ja innoittaa käynnissä olevia EU:n aloitteita, jotka koskevat turvallisempaa internetiä, alustojen vastuuta, digitaalisia taitoja ja koulutusta, lasten ja nuorten toimintamahdollisuuksien lisäämistä, tiedonkeruuta ja kansainvälistä yhteistyötä.

Komissio pyytää Euroopan parlamenttia ja neuvostoa hyväksymään toimintasuunnitelman ja tekemään yhteistyötä sen täytäntöönpanossa. Komissio kehottaa alueiden komiteaa ja Euroopan talous- ja sosiaalikomiteaa edistämään vuoropuhelua alue- ja paikallisviranomaisten, talouselämän toimijoiden ja työmarkkinaosapuolten sekä kansalaisyhteiskunnan edustajien kanssa.

LIITE: Keskeiset toimet ja aikataulu

Pilari I: Koordinoitu EU:n toimintatapa suojeluun

Komissio aikoo	
laajentaa verkkokiusaamisen torjuntaa koskevia toimia alaikäisten suojelua koskevien digipalvelusäädökseen liittyvien suuntaviivojen uudelleentarkastelun yhteydessä,	2026
antaa luotettuja ilmoittajia koskevia digipalvelusäädökseen liittyviä suuntaviivoja, joiden tarkoituksena on selventää luotettujen ilmoittajien roolia laittoman sisällön, myös verkkokiusaamissisällön, torjumisessa,	vuoden 2026 toiseen neljännekseen mennessä
arvioida tapoja puuttua videonjakoalustoilla tapahtuvaan verkkokiusaamiseen meneillään olevan audiovisuaalisia mediapalveluja koskevan direktiivin arvioinnin ja uudelleentarkastelun yhteydessä,	vuoden 2026 kolmanteen neljännekseen mennessä
edistää kiellettyjä tekoälykäytäntöjä koskevien tekoälysäädöksen säännösten tuloksellista täytäntöönpanoa, myös siltä osin kuin niitä käytetään verkkokiusaamiseen,	vuoden 2026 kolmannesta neljänneksestä alkaen
edistää tekoälyllä tuotetun sisällön merkitsemiseen liittyvien tekoälysäädöksen avoimuusvelvoitteiden tuloksellista täytäntöönpanoa, myös verkkokiusaamisen kontekstissa.	vuoden 2026 kolmannesta neljänneksestä alkaen

Jäsenvaltioita kehoitetaan
laatimaan erityisesti EU:n lapsen oikeuksien verkoston tuella kattavia kansallisia suunnitelmia kiusaamisen, myös verkkokiusaamisen, torjumiseksi,
keräämään yhdenmukaisia ja vertailukelpoisia tietoja verkkokiusaamisesta Safer Internet -keskusten verkoston ja Better Internet for Kids -alustan tuella.

Pilari II: Ennaltaehkäisy ja tietoisuuden lisääminen

Komissio aikoo	
nostaa verkkokiusaamisen esiin opettajille ja kasvattajille tarkoitettujen disinformaation torjumista ja digilukutaidon edistämistä koskevien ohjeiden päivityksessä,	vuoden 2026 toiseen neljännekseen mennessä

vahvistaa kansalaiskasvatusta kouluissa EU:n kansalaistaitojen kehyksen ja suuntaviivojen puitteissa,	vuonna 2027
---	-------------

vahvistaa digitaalisia taitoja, verkkokiusaamisen ehkäisemistä ja digitaalista hyvinvointia vuoteen 2030 ulottuvan digitaalisen koulutuksen ja osaamisen tulevaisuutta koskevan etenemissuunnitelman avulla,	vuoden 2026 kolmanteen neljännekseen mennessä
edistää verkkokiusaamisen ehkäisemistä tulevilla EU:n toimintasuunnitelmalla lasten suojelemiseksi rikoksilta,	vuoden 2026 kolmanteen neljännekseen mennessä
lisätä saavutettavia verkkokiusaamisen torjuntaan liittyviä resursseja ja koulutusta kouluja sekä epävirallista ja arkioppimista varten BIK-alustan, Safer Internet -keskusten ja Euroopan nuorisoportaalien kautta,	vuoden 2026 toisesta neljänneksestä alkaen
tukea urheilussa esiintyvän vihapuheen torjuntaa edistävän avoimen koordinoitimenetelmän työryhmän työtä sen laatiessa suosituksia verkkokiusaamisen torjumiseksi urheiluympäristössä.	vuoden 2026 viimeiseen neljännekseen mennessä

Jäsenvaltioita kehoitetaan
tehostamaan verkkokiusaamisen ehkäisemistä ja varhaista tunnistamista antamalla selkeitä ohjeita ja koulutusta sidosryhmille, kuten opettajille ja kasvattajille, huoltajille ja lasten kanssa eri aloilla työskenteleville ammattilaisille,
lisäämään lasten osallistumista toimintatapojen suunnitteluun ja lasten hyvinvointia koskevien toimien toteutukseen.

Pilari III: Ilmoittaminen ja kattava tuki

<u>Komissio aikoo</u>	
tukea helppokäyttöisen verkkoturvallisuussovelluksen käyttöönottoa kaikissa jäsenvaltioissa,	vuoden 2026 kolmannesta neljänneksestä alkaen
tukea lapsiuhreja ja verkossa tapahtuvien tekojen, myös verkkokiusaamisen, uhreja uhrien oikeuksia koskevalla EU:n strategialla.	2026

Jäsenvaltioita kehoitetaan

tarkastelemaan kansallisia puitteitaan **kansallisen verkkoturvallisuussovelluksen** käyttöönottamiseksi ja mukauttamaan sovellus kansallisiin olosuhteisiin hyödyntämällä olemassa olevia onnistuneita kansallisia välineitä,

varmistamaan, että kansallisen verkkoturvallisuussovelluksen kautta tapahtuva ilmoittaminen integroidaan osaksi **kokonaisvaltaista ja hyvin toimivaa tukiekosysteemiä**,

asettamaan kansallinen verkkoturvallisuussovellus verkkoalustojen saataville, jotta ne voivat integroida sen omiin ilmoitus- ja käyttäjätukivälineisiinsä,

edistämään kansallisen verkkoturvallisuussovelluksen tunnettuutta asiaankuuluvien sidosryhmien keskuudessa,

edistämään välineitä, joita tietosuojaviranomaiset ovat kehittäneet lapsille kansallisilla kielillään, jotta nämä voivat myös itse suojautua verkkoriskeiltä, kuten verkkokiusaamiselta.